

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje wstępne

Nazwa przedmiotu	Retoryka
Wydział	Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej
Kierunek	Organizacja produkcji filmowej i telewizyjnej
Specjalność/Ścieżka specjalizacyjna	—
Poziom PRK	6 PRK
Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
Forma studiów	studia stacjonarne
Grupa zajęć	—
Liczba punktów ECTS	2
Rodzaj przedmiotu	fakultatywny
Liczba godzin ogółem	30 godz.
Cykl dydaktyczny	2023/2024 zimowy
Semestr studiów	3
Rok studiów	2
Profil kształcenia	praktyczny
Rok realizacji	2024/2025
Język wykładowy	polski
Osoba odpowiedzialna za przedmiot	prof. UAFM dr hab. Urszula Chowaniec (e-mail: uchowaniec@afm.edu.pl)

Semestr, liczba punktów ECTS, rodzaj zajęć, liczba godzin w planie studiów

Semestr	Konwersatoria
3	30 godz. 2 ECTS

2. Cele przedmiotu

C1	<p>Kurs RETORYKI wykorzystuje badania nad językiem i historię sztuki przemawiania (ars bene dicendi) jako okazję do nauczania myślenia krytycznego.</p> <p>Poprzez analizy tekstów pisanych, mówionych, a także obrazów, studenci rozwijają umiejętności krytycznej oceny różnych rodzajów tekstów i umiejętność wnioskowania, argumentowania i komponowania dyskursów. Studenci poznają także wszystkie podstawowe strategie retoryczne na konkretnych przykładach języka polityki i publicystyki.</p> <p>Kurs jest także okazją do nauczania się komponowania, argumentacji i wnioskowania, a także generowania oryginalnych idei własnych.</p>
-----------	---

3. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych, poza znajomością języka polskiego, znajomości podstawowych zasad komunikacji międzyludzkiej, etyki, form grzecznościowych.

Ważna jest elementarna znajomość gramatyki opisowej.

Studenci powinni być świadomi, że podczas zajęć niektóre przemowy będą prezentowane w języku angielskim.

4. Opis efektów uczenia się

W1	<p>Wiedza: 1. Zna historię retoryki</p> <p>2. Zna najważniejsze przemowy w historii ludzkości</p> <p>3. Rozpoznaje najważniejsze środki retoryczne i erystyczne</p>	EUK6_W2, EUK6_W6
U1	<p>Umiejętności: 1. Samodzielne tworzenie tekstów z uwzględnieniem kompozycji retorycznej,</p> <p>2. Analiza i wdrażanie umiejętności technik argumentacji oraz perswazji.</p>	EUK6_U5, EUK6_U7
K1	Kompetencje społeczne: Umiejętnie konstruuje przemówienie i argumenty w dyskusji	EUK6_KS4
K2	Kompetencje społeczne: Potrafi rozpoznać strategie i chwyt retoryczne	EUK6_KS4
K3	Kompetencje społeczne: Umiejętnie konstruuje przemówienie i argumenty w dyskusji	EUK6_KS2, EUK6_KS4

5. Treści programowe

Konwersatoria (30 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 3)
Kon1	<p>1.Wprowadzenie do problematyki przedmiotu. Logika, dialektyka, retoryka, erystyka.</p> <p>2. Podstawowe pojęcia i zasady retoryki. Klasyczna definicja retoryki, współczesne definicje retoryki. 3. Cele i zadania retoryki, Główne etapy historii retoryki.</p> <p>4. Pierwsi teoretycy retoryki opisowej.</p> <p>5.Mowa – klasyczna forma retoryczna. Pojęcie i zakres retorycznej kompozycji.</p> <p>6. Zadania obowiązkowe mówcy (inventio, dispositio, elocutio, memoria, action).</p> <p>Tropy i figury retoryczne.</p> <p>7.Formy i sposoby argumentowania. Zasady użycia form argumentacyjnych, chwyt erystyczne.</p> <p>8. Perswazja i manipulacja – wyjaśnienie pojęć i metod zastosowania w wypowiedzi.</p> <p>9.Retoryka a kultura żywego słowa: sztuka zapamiętywania i wygłaszania mowy. Pozagłosowe (suprasegmentalne i niewerbalne) środki interpretacji i ekspresji (akcent wyrazowy, zdaniowy, frazowanie wypowiedzi, intonacja, modulacja, przestankowanie, gest, mimika, ruch).</p> <p>10. Prezentacje i wystąpienia. Podstawowe zasady pisania i wygłaszania przemówienia. 11.Dyskusja, debata – jako forma wypowiedzi. Rodzaje dyskusji. Dyskusja, kłótnia, spór. 12.. Współczesna retoryka, koncepcje i założenia.</p> <p>13. Retoryka we współczesnej komunikacji.</p> <p>14. Ocena wystąpień publicznych w świetle retorycznych założeń. 15. Retoryka i etyka komunikacji.</p>

6. Metody dydaktyczne

Konwersatoria	
M2	Analiza tekstów
M6	Dyskusja
M10	Konwersatorium
M16	Praca w grupach

M17	Prezentacja multimedialna
-----	---------------------------

7. Nakład pracy studenta

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Konwersatoria	30 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Praca własna studenta	
	30 godz.

Całkowite obciążenia	
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu wynikająca z całego nakładu pracy studenta	60 godz.
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	2 ECTS

8. Kryteria oceny

Warunki zaliczenia przedmiotu:

Ćwiczenia:

obecność na zajęciach, obserwacja w trakcie zajęć, ustalenie oceny na podstawie ocen cząstkowych, ocen bieżących zadań: wypowiedzi, ustnych i pisemnych analiz tekstów, pracy w grupach, głosu w dyskusji, prezentacji.

Konwersatoria	
Na ocenę 5:	Bardzo nowa i nowatorska prezentacja i ocena obecności i aktywności na zajęciach
Na ocenę 4,5:	Dobra i zaskakująca prezentacja i ocena obecności i aktywności na zajęciach
Na ocenę 4:	Dobra prezentacja i ocena obecności i aktywności na zajęciach
Na ocenę 3,5:	Więcej niż dostateczna prezentacja i ocena obecności i aktywności na zajęciach
Na ocenę 3:	Dostateczna prezentacja i ocena obecności i aktywności na zajęciach

9. Literatura

Literatura podstawowa

1. M. Kochan, Pojedynek na słowa. Techniki erystyczne w publicznych sporach, Kraków 2005.
M. Korolko, Sztuka retoryki. Przewodnik encyklopedyczny, Warszawa 1990.
J. Lichański, Co to jest retoryka?, Kraków 1996.
W. Marciszewski, Sztuka dyskusowania, Warszawa 1994
2. M. Kochan, Pojedynek na słowa. Techniki erystyczne w publicznych sporach, Kraków 2005.
M. Korolko, Sztuka retoryki. Przewodnik encyklopedyczny, Warszawa 1990.
J. Lichański, Co to jest retoryka?, Kraków 1996.
W. Marciszewski, Sztuka dyskusowania, Warszawa 1994
A. Schopenhauer, Sztuka prowadzenia sporów, czyli dialektyka erystyczna, Warszawa 1996.
K. Szymanek, Sztuka argumentacji, Słownik terminologiczny, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2001.

Literatura uzupełniająca

1. J. Antas, O kłamstwie i kłamaniu. Studium semantyczno-pragmatyczne, Kraków 2000.
- Błachowicz E., Plotka w świetle teorii aktów mowy i zasad etyki komunikacji międzyludzkiej, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2010.
- Błachowicz E., Językowy kształt tekstów agitacyjnych wprowadzających Chorwację do Unii Europejskiej, [w:] „Słowo”, nr 4, Rzeszów, 2014, s. 15-34.
- R. Cialdini, Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka, przekład B. Wojciszke, Gdańsk 1999.
- M. Chrzanowska, M. Kozłowski, Curriculum Vitae. Listy Motywacyjne. Listy z podziękowaniem, Warszawa 2000.
- D. Galasiński, Chwalenie się jako perswazyjny akt mowy, Kraków 1992.
- B. Dobek –Ostrowska, J. Fras, B. Ociepka, Teoria i praktyka propagandy, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 1999.
- M. Karwat, O złośliwej dyskredytacji. Manipulowanie wizerunkiem przeciwnika, Warszawa, 2007.
- M. Karwat, Sztuka manipulacji politycznej, Toruń 2001.
- M. Karwat, O złośliwej dyskredytacji. Manipulowanie wizerunkiem przeciwnika, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.
- M. Koszowy, K. Budzyńska, Strategie retoryczne, techniki komunikacyjno-poznawcze, błędy i sofizmaty, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2015.
- M. Kuziak, S. Rzepczyński, Jak dobrze napisać opowiadanie, podanie, streszczenie, życiorys ,ogłoszenie, list motywacyjny, podziękowanie, referat, pracę magisterską..., Warszawa 2002.
- N. Lemmermann, Komunikacja werbalna. Szkoła dyskusowania, Wrocław 1997.
- E. Lewandowska-Tarasiuk, Sztuka wystąpień publicznych, Warszawa 2000.
- P. Lewiński, Retoryka reklamy, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław, 1999.
- M. Peisert, Formy i funkcje agresji werbalnej, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2004.
- T. Pszczołowski, Umiejętność przekonywania i dyskusji, Warszawa 1963.
- M. Rusinek, A. Załazińska, Retoryka podręczna, czyli jak wnikliwie słuchać i przekonywująco mówić, Kraków 2005.
- M. Skwara, (redakcja), Retoryka, Wydawnictwo słowo/obraz terytoria, Gdańsk 2008.
- P. Stelmaszczyk, P. Cap (red), Pragmatyka, retoryka, argumentacja. Obrazy języka i dyskursu w naukach humanistycznych, Kraków 2014.
- I. Kamińska-Szmaj, Słowa na wolności, Wrocław 2000.
- I. Kamińska-Szmaj, Agresja językowa w życiu publicznym. Leksykon inwektyw politycznych 1918-2000, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2007.
- I. Kurcz, Psychologia języka i komunikacji, Warszawa 2000.
- A. Załazińska, Niewerbalna struktura dialogu, Universitas, Kraków 2006.

Publikacje prowadzącego

1. 1. Urszula Chowaniec (2020) “W imię ‘normalnej’ rodziny,” in Nieliberalna rewolucja w Polsce, red, Jo Harper, transl. Paweł Tomanek, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, pp.189-202.
2. Urszula Chowaniec (2018) “The quest for the ‘normal’ family Gender, Sex Education and Body Politics in Polish Contemporary Public Debates”, in Poland’s Memory Wars: Essays on Illiberalism, Ed. Jo Harper: CEU Press.

Pomoce dodatkowe

Strona kursu: <https://pytaniaretoryczne.weebly.com/1-retoryka-zaj281cia-1.html>

10. Informacje dodatkowe dla studentów

Wszystkie informacje bieżące oraz lektury są dostępne na PLATFORMIE Krakowskiej Akademii. Studenci zobowiązani są do bieżącego śledzenia informacji i kursu na platformie.